

8.2.2023

Hyvinvointialueella ja Helsingin kaupungilla on ensisijainen valvontavastuu toimeentulotuen määräaikojen toteutumisesta

Valvira ja aluehallintovirastot muistuttavat tällä ohjeella hyvinvointialueita toimeentulotuen määräaikojen omavalvonnasta. Hyvinvointialueen on ohjattava ja valvottava sen järjestämistä vastuulle kuuluvaa palvelutuotantoa. Hyvinvointialueen on omavalvonnallaan varmistettava, että täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen laissa säädetyt määräajat toteutuvat jatkuvasti jokaisen asiakkaan kohdalla. Mikäli hyvinvointialueella ilmenee määräaikojen ylityksiä, tulee hyvinvointialueen välittömästi selvittää ylittymisen syyt ja ryhtyä omavalvonnallisiin toimenpiteisiin tilanteen korjaamiseksi lainmukaisesti.

Toimeentulotukilain 14a §:n ja 14b §:n mukaan toimeentulotukiasia on käsiteltävä siten, ettei asiakkaan oikeus välttämättömään toimeentuloon ja huolenpitoon vaarannu. Kiireellisissä tapauksissa päätös on tehtävä käytettävissä olevien tietojen perusteella samana tai viimeistään seuraavana arkipäivänä hakemuksen saapumisesta. Muissa kuin kiireellisissä tapauksissa päätös on tehtävä viivytyksettä, kuitenkin viimeistään seitsemäntenä arkipäivänä hakemuksen saapumisesta. Toimeentulotukipäätös on pantava viivytyksettä täytäntöön.

Toimeentulotukiasian käsittelyn tulee olla viivytyksetöntä asian kaikissa käsittelyvaiheissa, jotka voidaan jakaa hakemuksen vireille tuloon, selvittämiseen, vaadittavien lisäselvitysten hankkimiseen ja päätöksentekoon sekä maksuunpanoon. Toimeentulotukiasian käsittelyn etenemiseen liittyvien riskien tunnistaminen on omavalvonnan suunnittelun keskeinen osa-alue. Hyvinvointialueen tulee omavalvonnassaan ennakoida ja ennaltaehkäistä työjärjestelyin, etteivät määräajat pääse ylittymään esim. hakemusten ruuhkatilanteissa, tietojärjestelmien ongelmassa tai työntekijöiden loma-aikoina.

Toimeentulotuen määräaikojen toteutumisen seuranta

Terveiden ja hyvinvoinnin laitos (THL) kerää toimeentulotukilain 27 c §:n mukaan toimeentulotuen määräaikojen toteuttamista koskevat tiedot hyvinvointialueilta kaksi kertaa vuodessa. Hyvinvointialueilla on lakisääteinen velvollisuus luovuttaa kyseiset tiedot THL:lle, joka julkaisee tiedonkeruun tulokset verkkosivuillaan.

Valvontaviranomaiset seuraavat hyvinvointialueiden omavalvonnallisten toimenpiteiden riittävyyttä määräaikojen toteutumisen varmistamiseksi. Mikäli valvonnallisia toimia ei arvioida riittäviksi, voivat valvontaviranomaiset antaa hyvinvointialueelle ohjausta tai aloittaa erillisen valvonnan.

Hyvinvointialueelle annettava yleinen ohjaus valvontaan liittyen

Hyvinvointialueen on tehtävä asiakasturvallisuutta olennaisesti vaarantavista epäkohdista ja puutteista viipymättä ilmoitus aluehallintovirastolle. Aluehallintovirasto arvioi, mihin toimenpiteisiin se ilmoituksen johdosta ryhtyy ja pyytää tarvittaessa hyvinvointialueelta selvitystä asiassa.

Valvontaviranomaiset ohjaavat hyvinvointialuetta varmistamaan omavalvonnalla, että täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen määräajat toteutuvat kaikkina aikoina lakisääteisesti koko hyvinvointialueella.

Asiaan liittyviä keskeisiä säännöksiä

Laki toimeentulotuesta (1412/1997) 14 a, 14 b, 27 c §

Laki hyvinvointialueesta (611/2021) 10 §

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021) 40, 41, 42, 43, 44 §

Lisätiedot:

Valvira ylitarkastaja Lilli Autti, puh. 0295 209 605

Etelä-Suomen aluehallintovirasto sosiaalihuollon ylitarkastaja Sari Luukko

Itä-Suomen aluehallintovirasto sosiaalihuollon ylitarkastaja Satu Syrjälä

Lapin aluehallintovirasto sosiaalihuollon ylitarkastaja Marjut Eskelinen

Lounais-Suomen aluehallintovirasto ylitarkastaja Terhi Tanner

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto sosiaalihuollon ylitarkastaja Kirsi Harju

Pohjois-Suomen aluehallintovirasto sosiaalihuollon ylitarkastaja Mirka Mäkipää

Valviran sähköpostiosoite on muotoa etunimi.sukunimi@valvira.fi ja

aluehallintovirastojen sähköpostiosoitteet ovat muotoa etunimi.sukunimi@avi.fi

Jakelu:

Hyvinvointialueiden aluehallitukset

Hyvinvointialueiden toimeentulotuesta vastaavat johtavat viranhaltijat

Helsingin kaupungin sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta

Helsingin kaupungin toimeentulotuesta vastaava johtava viranhaltija